

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo vsak petek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. — Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 3 K.

Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3.50 K, za Ameriko pa 4.50 K.

Dopise sprejema uredništvo, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

Dolenjci, na noge!

Še en poskus, upajmo, srečen poskus! Od vseh strani so prihajala bodrilna pisma, da naj vendar „Dolenjske Novice“ tudi zanaprej ostanejo še tednik. Tudi zadnji shod dne 22. febr. je jasno izrazil to željo. Udeležili so se tega prevažnega shoda gg.: prelat Kalan, kanonik dr. Čekal, vikar Smolnikar iz Ljubljane, dalje vodja Rohrman in še veliko drugih gospodov duhovnikov in laikov. Urednik je podal točno sliko dosedanjega položaja. V novomeški dekaniji je list zelo povoljno razširjen. Belokrajna bi pa lahko dosegla višje število naročnikov; posebno slabo so pa zastopani dekanati Leskovec, Trebnje, Žužemberk. Tu treba dela, krepkega agitacijskega dela za list in njega tedenski obstoj. — Urednik kaže na potrebo lista: izobraževalno delo ga zahteva, politični tok časa je tak, da ravno v dneh, ki v njih živimo, treba Dolenjcem lista, gospodarsko-poučnega lista. Da, krvavo nujno potreben je list ravno z gospodarskega stališča! Res je, da imamo gospodarskih listov, a lista, ki bi v dolenjsko gospodarstvo segal tako globoko, nimamo. „Dolanjske Novice“ pa ravno po svojih gospodarskih člankih zaslužijo, da jih razširimo do zadnje dolenjske hiše. Posebno dolenjsko živlensko vprašanje — vinarstvo — ima v „Dolenjskih Novicah“ spise, sestavljene od strokovnjakov v tej stvari.

Vsi gospodje na shodu so nujno svetovali, naj se dela z vsemi silami na tedenski obstoj „Dolenjskih Novic“. Agitacija po vseh vaseh, krepko podpiranje lista z dopisi, to je in naj bo delo vsakega posameznika. G. Smolnikar posebno omenja dolenjskih posojilnic; gospodarski zavodi so te naprave in v svojih pravilih imajo tudi pospeševanje gospodarskega blagostanja. Naj poskusijo ravno posojilnice te skrbno izdelane gospodarske članke spraviti med ljudstvo.

Kakor se razmotriva, povsod nujno potreben list, a najbolj potreben ravno s dolenjskega gospodarskega stališča. Sklene se še nadaljevati s tednikom. Dolenjci, vsi na noge, vsi na krov! Vaši gospodarski interesi so, za katere delate z agitacijo za „Dolenjske Novice“, lepe Dolenjske probude in vaše blagostanje!

Uredništvo „Dolenjskih Novic“.

Gospodarstvo.

Ljudski učitelj — pospeševatelj sadjarstva.

Še vedno živi med nami krasen vtis lanske sadne razstave, ki se je priredila na deželni kmetijski šoli na Grmu in potem sadne razstave s častnim priznanjem na Dunaju. S kako radostjo in s kakim zanimanjem smo takrat občudovali lepo sadje naše Dolenjske! Vredno je, da o naši sadjereji dalje razmišljujemo in jo nadalje pospešujemo.

Ako primerjamo razmere v sadjereji na Dolenjskem pred 20 leti in danes — kako velik razloček se pokaže! Kako redko smo takrat opazili pravilno zasajene sadne vrtove in dobro vzdržane stare nasade! Dandanes zamoremo vozeč se po lepi Dolenjski v tem oziru opaziti lep napredek in reči smemo, da Dolenjska sedaj skoraj nikakor ne zaostaja za Gorenjsko in Vipavo — kateri ste že od nekdanj skrbno gojili to zanimivo, kratkočasno in koristno kmetijsko panogo.

Kar se tiče različnih vrst sadja (v prvi vrsti menim tu jabolka), smo takrat razven izvrstnih domačih voščenk, rudečega štetinca, tafelčka opaževali veliko malo vrednih vrst, navadnih „zmik“ in tudi od divjakov malo se razločujočih vrst. Koliko se je v tem oziru spremenilo, pričala nam je razstava. Tam niso bili veččaki v zadregi najti najizbornejše vrste jabolk in hrušk. K tej povzdigi sadjarstva na Dolenjskem so pripomogli različni pospeševalci. Najboljši vzgled in vzpodbujajo dajala je dežela sama posredno po deželnem kmetijskem zavodu na Grmu, po njenih izšolanih gojencih in pa po čimdalje bolj zavednih sadjerejih.

Če tudi smo se že do lepega napredka povzpeli, vendar ne smemo v tem oziru ponehati — češ, da ni mogoče obilega pridelka v denar spraviti. Naš Stvarnik, ki nam je lani tako blagoslovil našo sadjerejo, dal nam bode tudi razum, da organizujemo sadno kupčijo in če ta ne bode zadostovala, da se poprimemo tehničnega izdelovanja sadnih pridelkov. Sedaj pa preidem k važnemu vprašanju: Zakaj in kako naj bode naš ljudski učitelj pospeševatelj sadjarstva?

Ljudski učitelji delujejo po celej deželi med kmeti in so zraven duhovniškega stanu po svoji izobrazbi najbolj poklicani pomagati s pomočjo šolskih vrtov sadjarstvu do napredka, zlasti tudi zaradi tega, ker se lahko izobrazujejo za to stroko v sadjarskih tečajih. — Z nežno mladino v šoli, z odrasčenim dečkom v ponavljalni šoli, s kmetom samim bodisi doma, bodisi v bralnih društvih, v kmetijskih podružnicah, lahko delujejo za povzdigo sadjarstva. V prvi vrsti naj se z vso vnemo ukvarja s šolskim vrtom, kateri naj bode edino tej svrhi namenjen. Potrebne sejnalnice, oddelka za vzgojo debelnatih dreves naj nikjer ne manjka, če je mogoče, naj bode tudi lepotičnim drevescem prostorček namenjen.

Ukvarja naj se s posebno pazljivostjo s takimi dečki, kateri razodevajo posebno veselje in spretnost do sadjarstva.

Posebno pridne šolarje naj učitelj pohvali in naj jim daje v dar drevesa iz šolskega vrta, katere potem doma zasadi — v poseben spomin za pridnost in zanimanje pri sadjarskem pouku. Tak deček se bode gotovo hvaležnim srcem spominjal svojega učitelja in ko postane sam svoj gospodar, bode enkrat svoji deci kot stariček svojim vnukom kazal na drevo, katerega je v mladih letih gojil

v šolskem vrtu in zasadil na lastnem domu. — Koliko žlahtnega bodrila in ljubezni do sadjereje je vendar v takem vzgledu!

Pa nele šolarjem naj se izkazuje na ta način pohvala — tudi delavnega učitelja se ne sme v tem oziru prezreti! Šolski nadzorniki in drugi merodajni činovniki naj pri vsakej priliki, katera se jim mudi, nadzorujejo delovanje svojih učiteljev, in naj jih predlagajo v pohvalo na merodajnem mestu.

Tam kjer je treba denarne podpore — za urejevanje vrtov i. t. d., naj jo občina in dežela ne odreče. Čitatelj naj ne misli, da pri nas v tem oziru učitelji ne delujejo — namen pisatelja teh vrstic je le-ta, k temu delu še bolj spodbujati naše učiteljstvo.

V čast učiteljskemu stanu bodi povedano, da imajo med seboj prav dobre sadjerejce. Želeti je le, da se ta vrsta pomnoži in da se povsod ustanove šolski vrtovi, v spodbudo in napredek naše sadjereje! Ciril Dolenc.

Državne podpore zaboljšanje govejih hlevov.

Z ozirom na dejstvo, da se je nadejati tudi za to leto državne podpore za primerna zboljšanja hlevov, razpisuje odbor c. kr. kmetijske družbe razdelitev takih podpor za l. 1909. (glej zadej med „Gosp. drobtine“).

Državna podpora za zboljšanje hlevov je namenjena tistim kmetovalcem, ki v zmislu tega razglasa zboljšajo svoje hleve do 1. septembra t. l.

Za podpore vredna se bodo smatrala le ona zboljšanja domačih hlevov, če se hlevi, kjer se napravlja gnoj, ki niso tlakani, niti nimajo odtokov, po zgledu drugih vzornih hlevov, po dobrih načrtih in po navodilu strokovnjakov, posebno kmetijskih potovalnih učiteljev in učiteljev na kmetijskih šolah, izpremene v tlakane hleve z rednim izkidovanjem in se gnojišče ter gnojnična jama naredita posebej, zunaj hleva.

Pri zboljšanju hleva je vsekako spolniti tele pogoje: 1. Skrbeti, je da ima hlev dosti svetlobe in čist zrak, ki se doseže s primernimi prevetrovalnimi napravami, da imajo živali ugodno toplino, da je zadosti prostoren in vedno popolnoma snažen. Živalsko stojišče je tako urediti, da se živali lahko izpuščajo na tekališče in napajališče in da ob času požara lahko pridejo na prosto. Pri ureditvi je skrbeti za telečje kočice (tekališča) in za to, da se lahko donša krma in stelja, gnoj pa lahko in hitro iz hleva spravlja.

2. Tlak je narediti, kakor dopuščajo razmere, iz betona, kamenja, opeke ali iz lesa. Kar se lesa za hleve rabi, ga je treba posekati pravočasno pozimi, da je trpežnejši, in če je mogoče, naj se namaže s kakim varovalnim sredstvom.

3. Stojišča morajo biti nepredorna, morajo toliko viseti ($2\frac{1}{2}$ —3 cm na m), da gnojnica odteka; in v hlevu mora biti jarek za gnojnico, da se neovirano odteka v gnojnično jamo zunaj hleva.

4. Jasli morajo biti toliko nizke, da mora goved iz njih s sklonjenim vratom jesti, ne pa da se morda mora še kvišku spenjati ali pri jedi z vratom drgniti ob sprednji rob jaslja. Gare za seno, kamor se goved mora spenjati in vsled tega hrbet kriviti, niso umestne in torej niso priporočene.

5. Gnojišče, ki mora vsekako biti zunaj hleva, je lahko prosto in pokrito. Gnojnične jame naj bodo ne-

predorne in naj imajo take priprave, da se gnojnica iz njih jemlje lahko in brez truda; vendar so pa tudi drugače narejene gnojnične jame dopustne, ki so v deželi navadne, da so le dobro narejene in nepredorne. Prošnje onih prisilcev, ki si priskrbe gnojnične sesalke ali druge primerne priprave za izpraznjevanje gnojničnih jam, potem gnojnične sode in razprševalnike, bodo imele prednost.

Politični pregled.

Bienert-ovo ministrstvo št. 2, „predpustno ministrstvo“, ne bo dolgo vladalo, vsaj tako kažejo vse stvari. Bi že bilo in bi šlo, da ni načelnik „Sl. kluba“ v pravem času združil večine Slovanov v krepko opozicijsko zvezo. Pa to je že znana stvar. Pomen te zveze se pa podvoji, ako pristopijo tudi Poljaki. Čuje se že tako. Ako se to uresniči, potem je v zbornici tako močna opozicija, da preko te skupine ne pojde nihče.

V „Jugoslovanski Jednoti“, najmočnejši skupini državnega zbora, je 28 čeških agrarcev, 20 mladočehov, 20 članov „Saveza južnih Slavov“, 17 pristašev moravske katoliško-narodne stranke, 17 poslancev „Slovenskega kluba“, 12 čeških radikalcev, 5 Starorusinov, 4 poslanci moravske ljudske stranke in 2 realista.

Državni zbor bo najbrže sklican 16. sušca. Kadar bo zunanji položaj jasen, potem šele bo zbornica obravnavala notranje zadeve; tudi delegacijskega zasedanja najbrže še ne bo, ker vlada noče spraviti zunanje-političnega položaja v delegacijski razgovor. V tej zadevi se je sešel v sredo 24. t. m. važen ministrski svet.

Srbija se še vedno oborožuje. Za vojsko da je že vse pripravljeno. Srbi sami so spoznali nevdržljivost Belgrada v vojskinem slučaju; zato mislijo preložiti prestolnico v Niš; državni zakladi so že tjakaj prenešeni. Sliši se, da so velevlasti sklenile, Srbijo pozvati, da naj preneha z oboroževanjem. Srbija mora v osmih dneh jasno in nedvomno izjaviti, kaj da namerava, če ne preostane Avstriji le še eno sredstvo. Tako razne vesti.

Rusija je sedaj glede avstrijsko-srbskega spora nekako izpremenila svoje stališče. Srbijo je svarila pred vojno. Iz Dunaja prihajajo poročila, da tudi Rusija ob avstrijski meji svoje čete mobilizira. V zadnjem času se je menda Rusija izjavila, da naj se skliče konferenca, ki naj določi kompenzациjo za Srbijo. Ako Avstrija kompenzациjo ne bo sprejela, potem napove tudi Rusija Avstriji vojsko.

Katoliški centum na Hrvaškem. Hrvaški katoliki se mislijo združiti v katoliškem centru; naloga njegova bo čuvati v zbornici nad interesi katoličanov in pa cerkve na Hrvaškem. Posamezni člani ostanejo lahko v svoji stranki, samo v omenjenih vprašanjih nastopajo skupno. Da bi Hrvatje to misel, ki jo je sprožil list „Jutro“, kmalu vresničili! Velikega pomena bo, ne le za versko, temveč za splošno kulturno življenje na Hrvaškem. Saj so vendar Hrvatje kljub neodvisnosti na papirju tako odvisni od Ogrov, da se vsak pojav v Pešti močno čuti tudi v Zagrebu.

Pogodba med Avstrijo in Turčijo bo te dni podpisana. **Bolgarsko** nočejo priznati za neodvisno. Nemčija, Anglija, Italija in Francoska so izjavile, da se mora Bolgarska preje pogoditi s Turčijo.

V **Abesiniji** vlada veliko vznemirjenje radi nasledstva Menelikovega. Blizu Ankoberja je že prišlo do boja med pristaši Ras Valije, ki je brat abesinske kraljice, in onimi Ras Mihaela, ki je oče prestolonaslednika princa Lig Yasu.

Zabavi in pouku.

Kriva prisega.

Povest. — Spisal Zorislav.

II.

Drugega dne je Doltar zgodaj vstal in začel nemirno hoditi po dvorišču in hlevu. Žal mu je bilo, da sta si prišla s sosedom tako hudo navskriž in bil je pripravljen odstopiti od dražbe, samo da bi se zopet spravila s Kržanom. Nestrpno je čakal, da pride Kržan in ga še enkrat prosi, naj mu odstopi prednost pri dražbi Planinčevega posestva. A Kržana ni bilo! Tudi on je

čakal, da pride Doltar in mu ponudi desnico v spravo. In tako sta pričakovala drug drugzega, nobeden pa se ni hotel ponižati ter prvi prositi odpuščanja.

Bližala se je deveta ura, ko se je imela začeti dražba. Okoli Planinčeve hiše je stalo polno radovednežev, ki so že komaj čakali, kako se bo reč iztekla. Komisar iz mesta je prišel s svojim pisarjem in se že vsedel za mizo, da začne z dražbo. Posestvo je bilo cenjeno na deset tisoč kron.

„Desettisoč kron ali pettisoč goldinarjev!“ je zavpil pisar in pogledal po ljudeh. Doltarja in Kržana še ni bilo med kupci. Kmetje, ki so se bili domenili, da skupno kupijo posestvo, so sklenili hitro dokončati z dražbo in sicer še preje, predno pri-
deta Doltar in Kržan.

„Jaz dam!“ se je oglasil eden izmed kmetov.
„Torej desettisoč! Kdo da več?“ vpil je pisar. „Desettisoč, k prvemu; kdo da več? K drugemu, kdo da več? Desettisoč, k drugemu!“

„Desettisoč in petdeset!“ je zavpil Kržan, ki je prisopihal ravno v tistem trenutku, pa sam, brez Doltarja.

„Desettisoč in sto!“ se oglasi prejšnji kmet.

„Desettisoč in dvesto!“ je zavpil Kržan.

„Desettisoč dvesto petdeset!“ se je zopet oglasil kmet.

„Desettisoč tristo!“ je obljubil Kržan.

„Jaz dam še petdeset nad tristo!“ je zavpil kmet in stopil naprej.

„In jaz dam štiristo nad desettisoč!“ je rekel zmagonosno Kržan in prezirljivo pogledal kmeta.

„Torej desettisoč in štiristo kron! Kdo da več? K prvemu, drugemu in —“

„Jaz dam sto goldinarjev več!“ je zavpil Doltar, ki se je ravno tedaj preripil skozi množico, ter strupeno pogledal Kržana, ki je hotel dražiti in kupiti brez njega.

„Jaz dam še sto več!“ je zakričal Kržan bled od jeze.

„In jaz še petdeset po vrhu!“

„In jaz tudi petdeset!“

Tako sta dražila drug drugemu. Srd je švigal iz njiju oči in sama strast ju je gonila, da sta slepo obljubljala vedno večje svote. Doltar je spoznal, da Kržan noče odnehati na noben način in začel je nalašč obljubljati vedno več, samo da bi moral Kržan plačati več za posestvo. Kržan je mislil, da hoče imeti Doltar na vsak način posestvo in zato je tudi on vedno bolj primikal, dasi je izgubil že vsako nado, da bo posestvo njegovo. Na to pa tudi ni mislil, zakaj svota, katero sta obljubila, je že daleko pre-
koračila vrednost Planinčevega posestva. Ljudje so začudeno gledali ta prizor ter se čudom čudili, kako moreta ta dva moža, prej taka prijatelja, sedaj tako besno postopati drug proti drugemu.

„Sedemtisoč goldinarjev!“ je zavpil Kržan ves zelen od jeze in mislil, da bo Doltar še kaj obljubil in bode on potem pustil svojega soseda na cedilu.

Toda Doltar ni obljubil nič več, temveč se z besedami: „Dovolj imaš!“ obrnil in odšel.

„Sedemtisoč k prvemu, drugemu in — tretjemu!“ je zavpil pisar in kupčija je bila gotova.

Ves bled je Kržan s tresočo roko podpisal pogodbo in nato odhitel domov.

„Prokleti hinavec!“ je vskliknil Kržan, ko je došel do domače hiše.

„Kaj, kaj, ali je on kupil?“ je vprašala žena.

„Ni!“

„Zakaj se potem jeziš?“

„Napeljal me je! Dražil je toliko časa, da sem obljubil svoto, katere nisem mislil dati!“ hudoval se je Kržan.

„Koliko si dal?“ je prašala ona.

„Sedemtisoč!“

„Za pet ran božjih! Sedemtisoč! Kaj si znorel? Sedemtisoč!“

„Ne jezi se! On je vsega kriv! Nalašč je to naredil, samo, da bi mi škodil!“

„Hinavec hinavski! Pa se nam je delal prijatelja!“

„Da, vrag ali tak prijatelj je vse eno!“

In Kržan in Kržanka sta se še dolgo hudovala na Doltarja in njegovo prijateljstvo. Pa tudi Doltar je doma preklinjal proti svoji navadi Kržana, ki je bil po njegovem mnenju kriv vsega, njegova žena pa je jokala nad izgubo lepega Planinčevega posestva.

Mir in prijateljstvo med obema hišama je bilo pretrgano. Odslej so se pri vsaki priliki skregali in grozili drug drugemu.

Martin in Micika pa, ki nista bila pri tej celi stvari nič kriva, sta s strahom pričakovala, kaj bo iz tega. Niti pogovarjati se nista več smela, tako veliko je bilo sovraštvo njiju roditeljev.

(Dalje pride.)

Potopisne črtice.

III.

Dober dan, Jurče! Kam jo pa mahaš?

„Glej ga no Pepeta. Saj te še videl nisem, dokler me nisi nagovoril. Bog daj! Jaz sem se namenil v gozd, da bom videl, če je že listje spadalo na tla.“

Čakaj no! Jaz bi pa rad videl, če se je pot osušila, za izvažanje drv; pa greva skupaj.

„Prav, prav. Bo nama vsaj bolj kratek čas.“

Lepi jesenski dnevi so se začeli.

„Res da. Takih naj bi bilo še veliko to jesen.“

No, tukaj jih bo morda še kaj. V Wörishofnu je pa še poletni malokdaj teden dni brez dežja. Sicer je pa tudi prav, da jim ne zmanjka vode, radi katere je Wörishofen postal tako imeniten.

„Kakor vidim, se ti Pepe še rad spominjaš na Wörishofen. Povej no, če veš še kaj zanimivega od tam!“

O Wörishofenu sem ti vsaj površno že povedal, kar je vredno zanimanja. Iz svojega potovanja ti pa lahko povem še zanimive reči.

„Torej pa povej! Čemu bi hranil zase, kar lahko deliš z drugimi, ne da bi sam kaj manj imel zato?“

Res je tako! Čemu bi bil človek sebičen? — Vesel, da se mi je zopet povrnilo zdravje, sem zapustil Wörishofen v ponedeljek pred svetim Matevžem zjutraj in sem došel z vlakom še dopoldne v Monakovo. Takrat sem si mislil, zdaj moram vendar porabiti priložnost, da si ogledam semtrtja kake zanimivosti. Peljal sem se z električno železnico do cerkve sv. Ane. Sveti Ani sta posvečeni pravzaprav dve cerkvi, stara in nova. V teh cerkvah ni nič kaj posebno zanimivega, le to je čudno, da je nova, ki je bila zidana pred kakimi petdesetimi leti, videti veliko bolj starinska, kakor stara, ki je bila zidana pred več stoletji. V eni teh cerkva sem bil pri sveti maši, nato sem si poiskal vodnika, ki me je vodil po mestu.

„Čemu pa voditelja? Si nisi li mogel kupiti načrta, s katerim bi bil lahko hodil po mestu brez voditelja?“

Moj dragi, to pa ni tako. Ko bi bil jaz imel časa kakih teden dni, bi mi bil načrt služil. Ker mi je bilo pa določenega bivanja tamkaj samo od jutra do večera, pa ni kazalo, da bi bil tako slepe miši lovil. Najprej me je peljal spremljevalec v teatinsko dvorno cerkev, ki je tako narejena, da so vse stene, obok, prižnica in oltarji polni zanimivih, brezbarvenih okraskov. Na trgu pred cerkvijo je veličasten spomenik dveh vojskovodij, kateremu pravijo „Feldherrenhalle“. Eden teh dveh vojskovodij se je zval Janez Tzerklas, drugi pa Karl Wrede. Poleg teh, vojskovodje predstavljajočih soh, stojita dva velikanska, iz neke bele tvarine narejena leva, ki pomenjata srčnost in hrabrost bivših vojskovodij. Odtam sem šel v stolno cerkev Marijinega Oznanenja, ki ima dva po 99 m visoka stolpa z nizkima strehami. Na vrhu enega teh stolpov stanuje čuvaj, ki gleda okrog po mestu, da bi dal znamenje z zvonom, če bi kje ogenj nastal. Ta cerkev je največja v Monakovem in je razen stolpov vsa gotiška. Veličastna je njena notranjost. Zidana je v tri ladije in 22 velikanskih stebrov podpira njen obok. Izmed 23 velikanskih oken, deli vsakega krasno slikane šipe čvetero železnih šin v pet delov, od spodaj do vrha. Žal da nisem mogel izvedeti, kako visoka so ta okna. V tej cerkvi je tudi kakih 30 oltarjev, ki so vsi krasno gotiško delo. Zadej pod korom je zelo zanimiv, bronast spomenik, katerega je dal postaviti nek bavarski kralj za spomin v boju padlih vojakov. Krasna in veličastna podoba te stolnice mi še zdaj ne more iz spomina. Prišla sva dalje do magistrata. Novi čudež nepopisne umetnosti mi je predstavljala monakovska mestna hiša. Zidana je v gotiškem slogu in sicer iz tako umetno rezanega kamna, da je videti zunanje lice velikanske hiše kakor okusno izdelan gotiški altar. Od spodaj do vrha ne vidiš drugzega, kakor nepopisno lepe, gotiške okraske z neštevilnimi sohami. Seveda je to nekaj nenavadnega, hiša v gotiškem slogu. A ker je bil stari monakovski magistrat, ki še zdaj stoji, v gotiškem slogu zidan, so hoteli imeti tudi novega na ta način, ki je pa gotovo desetkrat večji od starega. Veš, Jurče, ko bi imela midva toliko milijonov kron, kakor so jih

porabili za tisto stavbo, bi lahko pomagala vsem ubožcem, kar jih je na Kranjskem.

„To je res Pepe, a pomisli, koliko časa bi pri nekaterih trajalo? — Ko bi kopali denar, kakor cestno sipo, bi mnogi tudi zapili, da bi jim ga zmanjkalo.“

To je pa tudi res. Večina ljudij bi se uničilo s pijačo, ko bi imeli denar. — Nedaleč od magistrata sta dve župni cerkvi, posvečeni sv. Petru in sv. Duhu. Prva polna že zastarelih okraskov, druga bolj priprosta. Med imenovanima cerkvama stoji malo poslopje zvano „Standesamt“, v katerem se izvršujejo civilne poroke pred svetno gosposko. Od tam sem šel v dvorno cerkev, ki je posvečena sv. Mihaelu in ima enajst kamnitih oltarjev. Nadalje sem si ogledal cerkev, kateri pravijo „Bürgersaal“, in se deli v spodnjo in zgornjo. Prostori spodnje cerkve so temni. Zato prinašajo tja pobožni ljudje sveče, ki tam gore, da so sicer temni prostori tako razsvetljeni. V svitu gorečih sveč sem tam opazoval sohe, ki prav živo predstavljajo trpljenje Kristusovo, da se zdi gledavcu istih, kakor bi imel žive ljudi pred seboj. Zgornji del cerkve je pa bolj podoben kaki slavnostni dvorani, kakor cerkvi. Odtod ime „Bürgersaal“ (meščanska dvorana). Kor podpirajo štirje krasno izdelani kerubini, kar se mi je zdelo najbolj umetno in najlepše delo izmed umetnosti zgornje cerkve. Znamenit je velikanski vodnjak, zvan „Wittelsbacherbrunn“. Na desni strani vodnjaka je iz neke bele tvarine upodobljen pol zrebec pol riba, na katerem jezdi mož; na levi strani pa pol bik pol riba, na katerem sedi žena. Krasen je kraljevi vrt. Ob vrtu stoji neko dolgo poslopje, čegar stene kažejo zgodovinske slike iz kraljeve rodovine. Ob pondeljkih je odprt orožni muzej, katererega sem si saj površno ogledal. Tu se vidi razno orožje, ki predočuje gledavcu zgodovinski razvoj bojnega orožja do naših dni.

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Šmihela pri Novem mestu. Naš za blagor svojih župljanov neutrudljivo skrben in delujoči gosp. župnik in monsignor Peterlin so popravili staro kaplanijo na tak način, da se nahaja v pritličji velika dvorana s primernim odrom, kjer se lahko vrše zborovanja, predstave itd., med tem, ko je prvo nadstropje namenjeno za „Ljudsko knjižnico“, iz katere naj bi dobivali naši župljani primerno berilo za svojo izobrazbo in nedeljsko razvedrilo. Radi so prispevali imovitejši posestniki k prenovitvi te stavbe, saj so imeli trdno prepričanje, da se to zgodi le župniji v korist. Dasiravno je dovršena dvorana še le nekoliko mesecev, vendar je bilo v njej že nekaj predstav in iger prav izborna igranih, tudi že več shodov „Kmečke zveze“ je bilo v njej sklicanih, torej je bila potreba ustanoviti tako dvorano, ki je v tem kratkem času tolikokrat se rabila. Tudi zadnje nedeljo 21. t. m. se je vršila prav mnogobrojno obiskana predstava, saj je bilo navzočih nad 500 oseb, katere vspored je obsegal igranje na glasoviru četveročno, nastop moških zborov, deklamacija in igra „Ljubezen in maščevanje“. Kdor pozna težkoče, ki so zvezane s tem, da se kmečke mladeniče tako dobro nauči, kakor smo videli to v nedeljo, ko so, dasi prvič, nastopili tako samozavestno in neustrašeno na dan, da so vsak svojo pesem ali vlogo tako dobro peli, oziroma igrali, čuditi se mora talentu in pridnosti naših mladeničev, ki se niso strašili ne truda in učenja, da so svojo nalogo tako častno in lepo rešili. Lepo jih je bilo videti in slišati, ko so svoje predavanje ali petje prav premišljeno prednašali, tako da jih je občinstvo prav rado poslušalo in jim je radovoljno ploskalo, ko so dovršili svoj nastop. Iz med vseh vlog jo je Melhior, kot občinski oskrbnik, najbolj pogodil, dasi so tudi ostali svojo vlogo prav dobro igrali. — Lahko si predstavljamo, koliko truda in dela je imel gospod kaplan Tomec, da je svoje igralce tako dobro izvežbal. Zato gre njemu, kot aranžerju največje priznanje. Ta predstava nam je dokaz, kako sposoben je naš narod za vsak pouk in izobrazbo, kako se pa tudi rad udeleži takih predstav, če imajo izobraževalen namen. Ker pa se danes na Slovenskem povsod snujejo „Izobraževalna društva“ in „Ljudske knjižnice“, namenjene za naš kmečki narod, nam kaže ravno ta predstava, kako potrebna in koristna je njih ustanovitev in ker je obisk pri takih predstavah, pri shodih i. t. d. povsod enako velik in splošen, iz tega razvidimo, koliko dobrega imamo od njih pričakovati; kako blagi so pa tudi tisti možje, ki se postavljajo na čelu tem izobraževalnim društvom, namenjenim za priprost naš narod. — „Ljudski knjižnici“ čestitamo na tem uspehu in želimo le, da bi tako nadalje napredovala; naši župniji je pa

v čast, da imamo toliko zavednih in ukaželjnih faranov, ki jih zanimajo take predstave, da se jih udeležujejo v tako obilni meri.

Iz Prečne. Predavanje v Prečni je imel g. vin. nadzornik Skalický na pustno nedeljo. Okoli 100 poslušalcev in poslušalk je zelo pazljivo poslušalo zanimiv nauk 1. o ravnanju s posodo in vinom s posebnim ozirom na lanski pridelek, 2. o pomladanskem delu v vinogradu zlasti o pravilnem gnojenju in obrezovanju trt. Pri tem je jako umestno opomnil na praktično uporabo rzine za živinsko klajo, zlasti ob letošnjem pomanjkanju krme. Po nekaterih krajih, kakor v Dalmaciji in tudi na Stajerskem že več let rabijo rzino za krmo in jim jako veliko odleže. — Dolenjci, ne bodite nezaupni do te nove reči. Naložite rzino na voz pa jo peljite na Grmsko šolo, kjer jo vam bodo zmleli na stroju, ki ga je nabavila država v ta namen, nazaj pa jo bote v žakljih peljali in živini pokladali. Drug tak stroj bo stal v Družinski vasi. Poskusite, saj bo v vašo korist!

Iz Mirne peči. Potreba poučiti ljudstvo o umnem vinogradništvu in kletarstvu se čuti od dne do dne bolj. Zato je jako umestno, da se Dolenjcem, ki imajo v bodočnosti ravno v tej panogi poljedelstva pričakovati največ dobička, večkrat razložijo vsaj najpotrebnejše stvari o cepljenju trt in kako je vničevati trtne sovražnike. Saj ljudstvo tudi samo čuti to potrebo po pouku. To dokazuje obilna udeležba poslušalcev, ki so bili zadnje nedeljo pričujoči pri predavanju g. Skubica, ki je jako nazorno in lahko umljivo pojasnil najpotrebnejše o cepljenju trt. Da bi te nauke le dovolj vpoštevali!

Podgrad. Umrl je 22. t. m. Janez Ambrožič, cerkveni ključar in gostilničar. Bil je vrl mož, vzgled gospodarja. Delo njegovo je jasno zapisano v občinskem gospodarstvu — bil je občinski odbornik — kakor tudi v skrbi za šolske zadeve; svojo dolžnost kot član krajnega šolskega sveta je izpolnjeval vedno vestno.

Toplice. Zima z občutnim mrazom drži skozi naprej s čudovito doslednostjo in ženini s svojimi nevestami letos hudo trpijo, ko se vozijo k porokam in svatbam. Ako bi jih ne grela ljubezen, bi marsikateri do kraja prezebel. Imeli smo enajst oklicov, šest porok, ena je odložena, druga razdrta. Vzlic ostri zimi je čutili malo boleznih med ljudstvom. Ugodno je to zaradi tega, ker nimamo stalnega zdravnika. Dr. Ivan Hubad nas je o Božiču zapustil in naslednik ni še imenovan. Zdravstveni svet je sicer predlagal Čeha dr. Kejzlarja iz Petrinje.*) toda nič ni gotovega, pride li ali ne. Vsekako je nujno treba službo oddati, ker prebivalstvo ne more tako dolgo pogrešati zdravniške pomoči pa tudi kopališka sezona trka na duri. Zlasti delavstvo v lesni fabriki kneza Auersperga v „Rogu“, kjer je večkrat treba nujne pomoči, je sedaj v zelo neugodnem položaju. Želeti je, da novi okrožni zdravnik prav kmalu nastopi.

Meseca avgusta smo imeli občinske volitve, starešinstvo pa se zdaj ni izvoljeno in stari župan Ivan Sitar vodi posle slej kot prej. Nekateri možakarji, ki jih veseli nagajati, so vložili ugovore, češ, da se ni pravilno volilo. Celó to laž so vmes vtaknili, da je topliški župnik volil za podružnico sv. Vida, ki ne spada pod njegovo župnijo. Kdor je to izkuhal, naj vzame veliki patent za „farbanje“. Župan je v svojem poročilu na višja oblastva vse ugovore temeljito izpodbil, vključno temu vsa zadeva počiva in ne vemo, bo li volitev obveljala ali nova zaukazana. Čuje se, da je bila 18. t. m. pri c. kr. okr. glavarstvu neka obravnava v tej stvari, h kateri so bili poklicani razun župana in tajnika vsi, ki so protest podpisali, pa reklamacijska komisija. Nam je pač vse eno, naj bo z razsodbo taka ali taka, prepričani smo, da se je volilo po zakonitih določilih. Saj se je volitev vršila pod nadzorstvom c. kr. vol. komisarja. Pravijo pa, da se vsaka volitev kakor vsaka oporoka lahko ovrže. Občno mnenje je, da naj župan Ivan Sitar, ki svojo težko službo prav dobro opravlja in občino varuje stroškov, še dalje ostane natem mestu.

Pri delitvi krmil z državno podporo smo zastran koruze propali. Že meseca septembra smo se oglašili v Ljubljani in vprašali, če se bo tudi koruza delila. Odgovora nismo dobili ne takega ne takega. Zdaj smo pač poslali gori imenik prosilcev, pa ga takoj dobili nazaj z izgovorom „prepozno“. Kdo je tu kriv, da bomo na suhem ostali? Mi ne, ker smo pravočasno potrkali. Vložili smo še enkrat prošnjo za en vagon koruze ali sena. Pravičnost zahteva, da se ne zavrne.

Iz Toplic se poroča: Gospa Terezija Reiningger je prodala hišo z vrtom in gospodarskimi poslopij Alojziju Poglajen iz Pod-

*) Mej tem je bil imenovan dr. Ka'sersberger.

turna, ki namerava nadaljevati ondi gostilniški obrt. Hiša ima v ta namen ugodno lego, prostoren senčnat vrt, keglišče in ledenico, Poglajenova soproga je vajena gostom streči, ker je bila po dobrih gostilnah v službi, štiri leta v hotelu Schwarz, sedaj Koklič v Novem mestu.

Na Gor. Šicah so na tem, da bi šolo razširili v dvo-razrednico. Nam se nič čudno ne zdi, da se Šičani iz ljubezni do domače vasi za to potegujejo, toda vsak, ki razmere pozna, nam bo pritrdil, da je desetkrat primerniše, šolo na Šicah pustiti kakor je in rajše na Vršnih selih zgraditi enorazrednico. Zakaj? Zato, ker je vas Vršna sela narvečja v celi okolici, obsegajoča 82 domov in na skrajnem koncu topliške župnije, ker je od ondi pretežna večina šolarjev in ima vas svojo prihodnost. Postaja belokranjske železnice bo bržkone prav blizu vasi in prišlo bo ž njo tudi nekaj novih rodbin. Zgradba šole bo postala neizogibna potreba, to je tako gotovo, kakor da za nočjo pride dan. Na Sakson-skem ima ljudska šola najboljše vspehe v celi Evropi, in ravno tam je ogromna večina šol enorazrednic in na deželi s poldnevnim podukom. — Privoščite vendar ubogim Vrščencem, ki imajo vse žive dni toliko hoje, da bi jim komaj dva para nog zadostovalo, naj z železnico tudi šolo dobijo. Prezidavanje na Šicah bi bila tudi, kakor se drugod vidi, ponesrečena krparija.

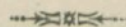
Ajdovec pri Žužemberku. Dne 1. marca t. l. mine 50 let, odkar sta poročena Martin Jarc iz Gorenjega Ajdovca in njegova žena Marija, roj. Kaštelic. Imela sta devet otrok, osem sinov in eno hčer. Trije sinovi so že pomrli, vsi drugi so samostojni gospodarji, eden teh, gospod Alojzij pa župnikuje v Hotederšici. Kakor pravijo, pride gospod župnik po Veliki noči obiskat domače ter opravi cerkveno slovesnost.

Omenim naj še, da je že pred sedmimi leti minilo 50 let, odkar živita skupaj Jožef Novinec iz Veliškega Lipovca in njegova žena Marija roj. Zupančič. Ker imata tudi ta dva precej sorodnikov, želé nekateri, da bi tudi ona dva obhajala očitno v cerkvi spomin na to redko slavlje. Želimo obema paroma doživeti v milosti božji starost pradedov — rojakov Ajdovčanov, katerih so mnogi pred sto leti dočakati 95. da celo 100. leta! — Pota imamo pri nas res vratolomna, trpé ljudje in živina, posebno, če so vozniki tako nečloveško neusmiljeni, kakor so nekateri, ki ravno sedaj vozijo rklje in prage od tukaj v Stražo. Ne zadostuje jim bič; tepo uboge konje kar s kolmi, s topariščem od sekire ali kar jim sploh pride v roke. Pred nekaj dnevi sta dva voznika pretepala svoje konje kar celo poldrugo uro, ne da bi šla iskat vprege h kakemu gospodarju. Ljudje se zgražajo nad takim ravnanjem in nehote se nam vsiljuje misel, češ, ali ne velja postava proti trpinčenju živali tudi za naš kraj? — Ljudem pri nas že primanjkuje vode; snega imamo še dosti, mraza tudi. Kar neče nastopiti južen veter, da bi nam spravil nadležni sneg, ki po kriva polje že celo zimo in bo ozimino bržkone zadušil popolnoma.

Iz Št. Jerneja. Zaključek „Lurdskega jubileja“ dne 11. svečana 1909 v našem novem Lurdu v Rakovnikih je bil zelo ginja in veličasten. Brez vsacega povabila se je okolo polu 3. ure popoldne, gotovo čez dva tisoč ljudi zbralo v skalovju pred Marijino podobo nad studencem v tako imenovanem novem Lurdu v Rakovniku pri Vrbovcih. Za slovo je prav primerno nagovoril g. kaplan Leopold Kolbezen zbrane vernike. Po opravljenih molitvah in pesmih pa je mladenič Jožef Globavs iz Šmarje deklamiral v slovo jubileju nalašč za to sestavljeni govor v „Bogoljubu“. Jako lepa je nova lurdska pesem, ki jo je podaril p. Bruno, vikar v Pleterjih. G. kaplan Leopold je omenjal, da so ravno ta dan 11. svečana 1908 v župnišču razpostavili Lurdsko Mater Božjo v češčenju. Ko je bila pa podoba tu sem v skalovje prenešena, v tako imenovani „Novi Lurd“ v Rakovnikih na sv. Petra dan v veličastni procesiji, se je ob raznih Marijinih praznikih zbiralo ljudstva iz oddaljenih krajev tu sem Marijo častit in jo v nadlogah pomoči prosit. — V decembru se je ob prazniku „Čistega spčetja“ cela osmina praznovala zelo dostojno s tem, da so ljudje hodili sem obilno molit. Sklep te osmine je bil slovesen z nagovorom in z deklamacijo Marijine družbenice Hudoklin. Umestno je torej bilo, da je bil letošnji sklep še bolj slovesen. Ljudje tudi studenčino zaupljivo pijo in jemljejo na dom. Domačini so povedali, da ljudje prihajajo že iz daljnih krajev semkaj lurško Marijo počastit. Ta dan je bil tudi iz Črnomaljske župnije tukaj mož, ki nam je pravil, da je prišel pomoči prosit Marijo za bolno ženo. Vprašali smo ga, kako je zvedel za ta vzvišen kraj? Rekel je: Bral sem spise v „Dolenjskih Novicah“, in prišel sem prosit pomoči Marijo za bolno ženo. Romarji naj pa le pridno obiskujejo ta tihotni kraj z lurško Marijo v skalovju.

Priložnost imajo ob jednom obiskati tudi bližnji samostan oo. kartuzijanov, kateri so tudi posebni dobrotniki našega kraja. Poleg duhovnih skazujejo ljudem tudi obilno telesnih dobrot.

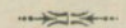
Iz Ledeče vasi pri Št. Jerneju. V ponedeljek, dne 1. svečana 1909 smo v naši vasi imeli posebno slavnost. V lepi, novo popravljeni podružni cerkvi sv. Ane v Ledeči vasi je bila ta dan zlata poroka vzglednega posestnika Martina Metelko h. št. 9, z njegovo še trdno ženo. Povabil je bil svoje dobro izrejene in že vse preskrbljene otroke na to redko slovesnost. Bila je cerkev polna ljudstva, ki so eni iz pobožnosti, drugi pa morda tudi iz radovednosti prišli gledat tako poroko, katero je g. kaplan Leopold Kolbezen opravil. Po cerkvenem opravilu je bila primerna svatovščina, katero so počastili vsi trije tukajšnji gg. duhovniki. Bili so vsi dobre volje na tej redki slovesnosti. A le malo časa sta se zakonska veselila te sreče, kajti dne 19. svečana 1909 je že ženin Martin Metelko ležal na mrtvaškem odru, in so ga 20. svečana popoldne pokopali na mirodvor v Groblje, kjer tudi že več let počiva njegov sin osmošolec, ki je bil prezgodaj umrl. — Rajniki je delal zgledno, bil vzoren, marljiv in pošten značaj, srenjski svetovalec, ključar sv. Ane, šolski odbornik in še raznih društev itd. Bog mu daj večni mir in pokoj. Rad je ljudem v stiski in nadlogi pomagal, gotovo mu bo tudi Bog vsa dobra dela stoterno nad zvezdami povrnil. Naj v miru počiva blagi mož!

Belokranjski glasnik.

Suhor. V „Slovenca“ čitamo, da je g. Janko Popović, trgovec v Ljubljani na Bleiweisovi cesti, kupil izdelovanje znane likerja „Triglav“. Stvar je zaradi tega važna, ker je omenjeno izdelovanje prešlo v domače roke. Veseli nas tudi zaradi tega, ker je g. Popović naš rojak. Obenem naj bo omenjeno, da je g. Popović dal našemu dolenskem kmetu mnogi groš zaslužiti pri kupčiji debelih prešičev, ki jih izvažajo v Švico, Tirol, Solnograško, Češko itd. Svoji k svojim!

Iz Metliškega okraja. V zadnji številki „Dol. Novic“ ste izjavili, da bode prenehali z izdajanjem tednika. Kakor sem bil vesel vesti, da bodo začele „Dol. Novice“ izhajati kot tednik, ravno tako sem se čutil užaljenega, ko sem čital zadnjo novico v listu. Kot 20 leten bralec „Dol. Novic“, katere so se mi pri-ljubile tako, da bi jih niti v najskrajnejši sili ne mogel pogrešati, se čutim dolžnega po svoji moči vaš list podpirati z željo, da bi še ostal tednik. Par naročnikov sem dobil te dni, upam pa jih še dobiti. (Le po tem načinu bi bilo mogoče ustreči vaši želji. Uredništvo.)

Domače novice.

Vpokojen na lastno prošnjo je bil g. Gilly Peter, c. kr. poštni oficijal na Višnji gori.

Za cesarice Elizabete bolnico v Novem mestu je dobil mil. g. prost. dr. Seb. Elbert: silno lepo monštranco v romanskem slogu. Monštranca, bogato obložena z dragimi kameni, je zares umetno delo. Posebno lepa je čisto zlata lunula; dalje lepo mašno knjigo za črne sv. maše (Missale pro Defunctis).

Za cesarice Elizabete bolnico v Novem mestu je darovalo več novomeških gospá večjo množino malinovca, pomeranč in knjig. Gospa Ema Wutscher iz Št. Jerneja je darovala osem steklenic konjaka. Slavna posojilnica v Ribnici je darovala znesek 100 K in slavna posojilnica v Žužemberku 50 K. Bog povrni blagim dobrotnikom stotero!

Bolnica v Kandiji. Nesreča. Koščak Jože iz Gabrovšice je šel v soboto večer domov ter se je spodtaknil in zlomil nogo, pripeljali so ga v bolnico, kjer mu že gre na bolje. — Pretep. Jerman Anton, posestnikov sin, je bil na potu domu od nekega fanta napaden ter z nožem v levo stran trebuha sunjen, teško ranjeni je bil pripeljan v bolnico v Kandijo, kjer je sedaj po srečno dovršeni operaciji na potu okrevanja. Upati je, da kmalo zdrav zapusti bolnico.

Pevske vaje „Dolenjskega pevskega društva“ se vršijo za gospode vsak torek in vsak četrtek ob 8. uri zvečer v „Nar. Čitalnici“; za dame pa vsako sredo in vsak petek ob isti uri ravnotam. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Razglas. Glasom odloka c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 17. februarja t. l. št. 4365 se bode glavni nabor novincev za leto 1909, ki se je imel v tukajšnjem okraju od 15. do 20. aprila t. l. vršiti, pozneje vršil.

Brezplačna mesta v morski kopeli v Gradežu. „Deželno pomožno društvo za bolne na pljučih“ razpisuje za tekoče leto šest prostih mest v morskem hospicu v Gradežu. Pravico do teh mest imajo škrofulozni kakor sploh slabotni in malokrvni, k škrofulozi nagnjeni otroci iz Kranjske izven Ljubljane. Kopeli trajajo šest tednov; sprejemajo se le otroci od 6. do 12. leta. Z dokazili o ubožnosti in zdravniškimi izpričevali opremljene prošnje uložiti je do 1. maja t. l. na predsedstvo „deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih“ v Ljubljani. Zdravniška izpričevala naj se kolikor mogoče ozirajo na zdravstvene razmere dotične rodbine sploh.

Gospodarske drobtine.

— **Mlekarski tečaj na Vrhniki.** Deželni odbor priredi na Vrhniki mlekarski tečaj, ki bo trajal od 15. aprila do 15. septembra 1909. Troški za ta tečaj, v kolikor ne bo drugega pokritja, se poravnajo iz doželnokulturnega zaklada. Šest učencev iz Kranjske se sprejme brezplačno, šest pa proti plačilu 100 K. Starost učenca znašaj vsaj 16 — a ne več nego 35 let. Sprejemali se bodo le zdravi, krepki učenci, ki so popolnoma večji branja, pisanja in računanja, posebno se bo oziralo na take učence, ki so že praktično delovali.

— **„Določanje tolščobe v mleku“** je naslov drobnih knjižic, ki jo je izdala opremljeno z 18 podobami c. kr. kmetijska družba kranjska kot IX. zvezek svoje „Kmetijske knjižnice“. Spis je priredil potovalni učitelj za kmetijstvo na Kranjskem Gustav Pirc. Cena knjigi je za družbene ude s poštnino vred 25 h, za neude in v knjigotrštvu 30 h brez poštnine.

— **Kmetijski tečaj na Grmu,** ki se vrši to nedeljo 28. t. m., ima na sporedu pridelovanje krme, ki je postalo za napredek naše živinoreje posebno važno. Potrebno je, da napredujemo v pridelovanju deteljnih mešanic, da zboljšujemo deteljišča in napravljamo v ugodnih legah travnike. Ker nam je pouka v teh stvareh potreba, vabimo vse gospodarje in kmetske mladeniče, da se ga mnogoštevilno udeležijo. Popoldne je pouk o reznji trt v Cerovcih pri Smoleni vasi. Ako bi moral popoldanski pouk zaradi neugodnega vremena izostati to nedeljo, priredi se prihodnjo nedeljo 7. marca.

— **Občni zbor kmetijske družbe novomeške** je v ponedeljek 1. marca t. l. Opozarjamo še enkrat vse p. n. člane, da se ga udeležijo polnoštevilno. Na sporedu je mej drugim tudi vprašanje o povzdigi vinske kupčije, ki je najvažnejše za napredek našega vinogradništva.

— **Letošnja zima in naše kmetijstvo.** Vsled dolgotrajne zime bodo letošnja dela močno zaostala, zlasti ker nas čaka na polju precej dela, ki smo ga druga leta že jeseni opravili. Po vinogradih so nekateri že rezali, v obče nas pa to delo čaka in je le želiti, da bi trda zima čimprej odnesla svoje pete in da bi se vinogradniško delo kmalu pričelo.

— **Saditev cepljenk.** Kdor želi svoj vinograd čimprej obnoviti, naj sadi cepljenke, ki se še dobe. Sajenke (bilfe) so pošle. Res je s cepljenkami več stroškov, zato imajo pa tudi svoje prednosti. Sicer nas pa tudi obnovitev vinogradov s sajenkami mnogo stane, če pomislimo na vsa dela, ki so potrebna, predno prične trta roditi. Tudi zeleno cepljene trte nas stanejo po malem po 14 h predno začnejo roditi.

— **Amonijev sulfat** je novo umetno gnojilo, ki se dobi pri nas v trgovini. Amonijev sulfat ima v sebi kot redilno snov dušik in se rabi namesto čilskega solitra, treba ga je pa zgodneje rabiti. Amonijev sulfat ima 20% dušika in stane v Ljubljani 100 kg 31 K. Na travnikih ga je rabiti, predno travniki ozelenijo. Za 1 ha je treba 100 kg tega gnojila.

— **Pozor gozdni posestniki!** Velika škoda po naših gozdih se vrši ravno te tedne, ko puste nepresodni posestniki raz smrek „storže“ otepati, to v svrhu, da iste v Novem mestu po 6 hel. kilo prodajajo. Cele vozove tega blaga se vidi dan za dnevom v mesto dopeljavati. Le skrajna nerazsodnost naših posestnikov jih more do tako nesmiselnega postopanja dovesti. Naše hoste kopnijo takorekoč pod uplivom lesni trgovini tako ugodnega prometnega sredstva, katera se imenuje — železnica. Kjer so se nahajale še pred dvajsetimi leti lepe črne hoste manjših in najmanjših naših kmetijskih posestnikov, tam vidimo danes večinom izsekane prostore. Da se hosta poseče ter les v lastno porabo ali pa v kupčijo obrne, je seveda popolnoma opravičeno, ako je hosta v to dozorela. Toda, da se še iz tistih maloštevilnih smrek, katere so opravičenemu izsekanju preostale, storže

sklati, ter iste za malenkost 6 hel. kilogram prodaja, to je pač skrajno negospodarsko. Iz česa naj pa nova hosta nastane, kako naj se ona pomlajuje, ako se storže, iz katerih smreka spomladi svoje seme raztrosi, zdaj v zimskem času klati ter prodaja? To ravnanje je pač ravno tako brezumno, kakor bi bilo ono, ako bi se njivo na spomlad preoralo, povleklo, pa na njo nič ne sejalo, letino pa vendarle pričakovalo. Dolžnost poklicanih organov bi bila, poseči v tako negospodarsko ravnanje. Ker pa tega žal ni opaziti, naj veljajo te vrstice naši prečastiti duhovščini, našim previdnim in razsodnim omikancem na deželi. Vsi oni naj bi si prizadeli, nevedne posestnike črne hoste v tem podučiti, kako velikansko škodo da delajo sebi in svojim naslednikom s tem, ako za skromen skupiček smrekove storže prodajajo, namesto, da bi se po teh naše izsekane hoste na najcenejši in najbolj naravni način zopet zaplodile.

— **Oddaja čistokrvnih plemenskih bikov, kupljenih z državno podporo.** Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske kupi meseca marca, oziroma prihodnjo pomlad, z državno podporo, ki jo dovoli c. kr. kmetijsko ministrstvo za pospeševanje govedoreje, nekoliko bikov čistokrvnih pasem, ki so primerne za zboljševanje govedi na Kranjskem, in sicer: a) bika simodolske pasme (rumenobelo lisaste z belo glavo), ki jih odda samo v kraje Ljubljanske okolice in na Notranjsko, kjer je ta pasma že vpeljana; b) bika pomurske pasme (enobarvne, sivkaste ali pšenične barve), ki jih odda samo na Dolenjsko in v ostale kraje na Notranjskem, in c) bika pingavske pasme (temnordeče lisaste), ki jih odda samo na Gorenjsko. Vsak prosilec naj se zglašile za bika tiste pasme, ki je dotični pokrajini primerna, oziroma kjer je že vpeljana. V prošnji je jasno povedati, za katere pasme bika prosilec prosi. Na prošnje za bika tistih pasem, ki niso primerne prosilčevi pokrajini, se kratkoma ne bo oziralo. Prošnje je vložiti za simodolske bika do 15. marca t. l., za pomurske in pingavske bika do 1. aprila t. l., pri glavnem odboru c. k. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Vsak prosilec za bika mora v prošnji naznaniti, oziroma zavezati se: 1. da je pripravljen bika sprejeti ob pravem času na oni postaji, ki bo določena, in sicer tistega bika, ki ga določi odbor; 2. da plača ob sprejemu bika polovico tistih stroškov, ki jih je podpisani odbor imel zanj pri nakupu, in 3. da se zaveže imeti prejetega bika dve leti za pleme in, če ga iz kateregakoli nezadostnega vzroka z dovoljenjem glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe kranjske proda, povrniti po 20 K za vsak mesec, kar ga pred časom odda. Živinorejec, ki bo imel prejetega bika čez dve leti za pleme, in sicer najmanj štiri mesece dalje, dobode 40 K in za vsak nadaljnji mesec po 10 K nagrade.

— **Razdelitev državne podpore za zboljšanje govejih hlevov.** Za podporo lahko prosijo kmetovalci iz vseh krajev naše dežele, vendar se bo v prvi vrsti oziralo na prosilce iz takih krajev, koder govejoreja za kmetovalca največ donaja in kjer je za prospeh mlekarstva, za dobivanje brezhibnega mleka nujno potrebno, da se hlevi zboljšajo, ki sedaj nikakor ne zadoščajo. Prosilci za državno podporo, ki v tem letu zboljšajo svoje hleve, naj se zglase za podporo precej, ko bo hlev popravljen, in sicer z nekolekivano prošnjo, kjer je povedati, koliko glav živine prosilec navadno redi čez zimo. Zboljšanje hlevov je zgotoviti vsaj do 1. septembra t. l. ter je najkasneje do tega dne zboljšanje s prošnjo za podporo vred semkaj naznaniti. Kdor do tega časa zboljšanja ne zvrši in prošnje ne vloži, izgubi pravico do podpore. Dovršena zboljšanja hlevov bodo potovalni učitelji pregledali, in na podlagi njih poročil bo glavni odbor stavil c. kr. kmetijskemu ministrstvu primerne nasvete, kako je nagrade razdeliti. Da bo mogoče hleve pravočasno pregledati, naj se zboljšanje precej po zvršitvi semkaj naznani in naj se nikar ne čaka na gori povedani skrajni rok. Pri nasvetovanju se bo glavni odbor oziral na število prošenj, na obseg in način zboljšanj, na velikost stroškov, na to, ali je v dotičnem kraju mnogo ali malo zboljšanih hlevov, in pa seveda tudi na premoženjske razmere prosilcev. V krajih, kjer se živina redno ne pase ali je sploh ni mogoče pasti, bodo imeli tisti prosilci prednost, ki naredo na prostem tekališča, zlasti za mlado živino. Dovoljene državne podpore se izplačajo konci 1. 1909., a glavni odbor kmetijske družbe kranjske posameznim prosilcem nikakor ne more jamčiti, ali kaj dobode in koliko dobode.

Ameriški novičar.

Ralphton, Pa. Pred nedavnim časom so čitatelji „Glas Naroda“ čitali dopis iz Ralphtona, da je tukaj dosti dela in tudi služba ne preslaba; in tako se je nas več Slovencev napotilo v

ta kraj iz različnih krajev Zedinjenih držav, kjer je še kriza gospodarila, za delom; in v resnici, tukaj je dela še preveč, saj mora vsaki delati od 12 do 14 ur, če hoče svojo družino pošteno preživeti. Seveda za nas samce je dosti lažje; če treba, prime vsak svoja šila in kopita, pa hajd naprej. Služba k temu času je bila 2 do 2-50 dol. In ko so ljudje pričeli hoditi v ta kraj v večji množini, so pa nam pri vagi še to ukrali, kar smo zaslužili; tako je šlo naprej, da se je pričel štrajk dne 18. januarja. 19. januarja je bilo že dosti „pinkertoncev“, ali kako jih nazivate tu, in ti so pobrali več tukajšnjih premogarjev in med temi tudi štiri naše rojake, kateri so si hoteli tu nekoliko pomagati. Ognali so jih v ječo, kjer ostanejo, dokler ne bo štrajk končan. Zatorej rojaki Slovenci, ako bi vas kateri nagovarjal in vam obetal dober zaslužek, nikar se ne dajte zapeljati, ker tukaj je štrajk, kjer je pa štrajk, tam pa za delavca ni! Če se pa razmere kaj zboljšajo, vam sporočim drage volje. Gospoda dopisnika pa svarim, da naj nikar ne vabi ljudi v tak kraj; kjer je kaj zaslužka, ve vsak zaveden delavec, če je pa dosti ljudi, ne potrebuje družba agentov za nje. — Kjer pa nič ni, pa vse, kar more, beži! Torej pozor, rojaki!

Steelton, Pa. Tukaj je umrla soproga Jurija Marintiča, Ana Marintič, rojena Jaklevič. Zapustila je žalujočega soproga in 3 leta staro hčerko. Naj počiva v miru!

Predstavo so priredili slovenski fantje dne 30. januarja t. l., katera je prav dobro uspela. Vsi igralci so častno rešili svoje vloge. Veseli nas, da so se naši fantje v igri tako izurili! Čast in hvala jim! Želimo, da nas kmalu zopet iznenadijo s kako lepo igro! Z delom gre boljše; zimo imamo prav lepo in brez snega.

Gravs Landing, Pa. Dne 27. januarja smo pokopali nam ljubljene rojaka Antona Sladič na katoliškem pokopališču na Lekron. Bodi mu lahka ptuja zemlja! Pokojni je bil doma iz Štoruvja, pošta Sv. Križ pri Litiji, Kranjsko. V starem kraju zapuša očeta in snaho, tukaj pa ženo in troje nedoraslih otročičev v prežalostnem stanju in pomanjkanju. Ker nima vdova nobenega sorodnika in še sama nič trdnega zdravja, se priporoča vsem usmiljenim rojakom v Ameriki, ako ji hočejo pomagati, da bi se povrnila v staro domovino. Vže naprej kličem vsem do brotnikom: Bog vam stotero povrni! Milodari naj bi se poslali na uredništvo „Glas Naroda“.

Svarilo. Rojaki, nikar ne hitite tako v daljno Ameriko, Zaslužka tam še vedno ni. Iz Hackett, Pa. se piše, da gre tam z delom še vedno silno slabo. Samo dva ali tri dni v tednu delajo. Še za hrano si težko zaslužijo. Ondotni delavci rojakom odločno odsvetujejo priti tjakaj. Ravno tako poročila prihajajo tudi iz Eveleth Minn., iz Pittsburga, Kansas in drugih krajev. Ponekod treba delati trdo v rudnikih po 10 ur na dan, plača je pa komaj 1 dolar; kaj je to za ameriške razmere?

Iz Elleveth, Minn. se poroča, da je tamkaj rojaka Alojzija Kozina v rudniku popolnoma zasulo; celih 16 ur je moral biti pod zemljo in nič več ni bilo upanja, da ga rešijo. Naposled so ga vendar z velikim trudom rešili. Upanje je, da okreva.

Smešnice.

(Dvounno.) Tujec: „Dovolite, da bi smel pogledati starine v tem gradu?“ — Služabnik: „Mi je jako žal: ker milostljive in njene hčere ni doma.“

(Pred sodnikom.) Sodnik: „S čim se pečate?“ — Obtoženec: „Pravijo, da sem tat.“ Sodnik: „To je pač slab posel.“ Obtoženec: „Ni tako slab, gospod sodnik, ko bi ga le pustili izvrševati.“

(V gostilni.) „No kako vam ngaja to-le vino?“ — „Tako, da ga hočem izpiti na vaše zdravje, ker na svoje zdravje bi ne bilo varno.“

(Brez stanovanja.) Dva potepuha pred stražnikom. Stražnik k prvemu: „Kje stanuješ?“ — „Nimam stanovanja.“ K drugemu: „Kje stanuješ pa ti.“ — „Jaz sem pa njegov sosed.“

Seje kmečke zveze v Kandiji v pondeljek ne bo radi boleznih g. blagajnika. Kedaj da bo, se naznani pravočasno.

Sejmi na Dolenjskem v mesecu sušcu.

V Novem mestu prvi pondeljek 1.; v Kandiji pri Novem mestu v četrtek 18.; na Raki 10.; v Žužemberku 17.; v Krškem 18.; v Skocijanu kvaterni četrtek 4., v Višnji gori pondeljek po kvaterni nedelji 8.; v Črnomlju torek po kvaterni nedelji 9.; v Mirni peči pondeljek po sv. Jožefu 22.; v Metliki torek po sv. Jožefu 23.; v Mokronogu soboto pred tiho nedeljo 27.

O vremenu.

Prvi dnevi sušca bodo hladni in spremenljivi; tudi nekoliko padavine je pričakovati. — Od 7. se bode zjasnilo. Dnevi bodo solnčni in gorki, mej tem pa bodo večeri in noči dokaj mrzli; in takšno vreme z malimi spremembami zna trajati do sredine sušca. — Od okolu 15. sušca dalje pa bodo velike vremenske spremembe; hitro bode postalo gorko in trajalo do okolu 20. — Potem nastopijo zelo vetrovni dnevi v zvezi s sneženo in deževno padavino. Po teh neprijetnih dneh (okolu 25.) se bode vreme pomirilo, ostane pa še spremenljivo do 28. — Še le potem lahko pričakujemo lepo vreme do konca mesca. — Kritičen dan druge vrste je 7. sušca. 21. sušca je pa kritičen dan prve vrste in sicer najhujši v prvem polletju. Pa svet se morda ne bo podrl.

Loterijske številke.

GRADEC. 20. februarja 16 64 2 24 46

Tržne cene v Novem mestu.

Imenovanje	Hektl. po		Imenovanje	Hektl. po	
	K	h		K	h
Šenica	20	81	Leča	11	71
Rž	18	21	Bob	10	40
Koruzna	13	66	Ajda	13	—
Oves	9	08	Prosa	11	71
Ječmen	11	71	Soršca	15	93
Krompir (mernik)	1	60	Lan	—	—
Fižol	11	71	Jajca po 6 za 40 vinarjev.		
Grah	11	71			

Tujci v Novem mestu.

Hotel Koklič: Marolt I., Grebenc J., Leustek F., Praznik J., Drobnič J., iz Malih Lašč; Drobnič M. iz Rašice; Schulmann V., Weiss M., Laser R., Miller H., Katschthaler K., Speiser iz Dunaja; Modic F. iz Lahovega; Milos I. iz Celovca; Grubič I. iz Zagreba; Brenner F., Bisogni V. iz Trsta; Perz Matija iz Kletsch; Kuh Žiga iz Brdovca; Köckert E. iz Rihemberga; Seliškar J., Čermak M. iz Rudolfovega; Schönbaum M. iz Budapešte; Springer E., Zupančič J. iz Trebenj; Šelovin I., Fantini E., Sirec D., Avčm F., Wisiak F. iz Ljubljane; Nedog J. iz Gradca; Kveder A. iz Celja; Mramor J. s soprogo, Uršič V. s soprogo iz Kostanjevice; Kovač F. iz Hudejužne.

Hotel pri Pošti: Kolenc F. iz Št. Lovrenca; Kužnik A. iz Trebenj; Lalouschek R. iz Dunaja; Kaiser H. iz Mokronoga; Šega J. iz Ribnice; Kremer F. iz Št. Ruperta.

Hotel Jacaz: Halm N. iz Gradca.

Jakše: Seunig G. iz Trsta; Mallner J. iz Kočevja.

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Veleblagorodni župan g. Ivan Vehovec je zopet to šolsko leto preskrbel, da se je v Žužemberku za našo dijaško kuhinjo nabrala lepa svota 105 K. Darovali so sledeči gospodje, gospodične in gospe: Jak. Dereani, trgovec, namesto venca + gospej Konvalinki 15 K; družina Vehovec, namesto venca + g. Konvalinki 15 K; Martin Poljak, župnik, Ajdovec 5 K; Ivan Žavbi, kaplan Žužemberk 5 K; Feliks Pehani, lesni trg., Žužemberk 5 K; Žlajpah Anton, pos. 5 K; Hofmann Ljudmila, Žužemberk, 5 K; Zbašnik Franc, župnik, Hinje, 8 K; Martin Dimnik, kaplan, Hinje, 3 K; Hubert Završnik, c. kr. notar, Žužemberk, 2 K; Franc Küssel, c. kr. sodnik, Žužemberk, 2 K; dr. Konstantin Konvalinka, Žužemberk, 2 K; Josip Pehani, pos. in gost., Žužemberk, 2 K; Ivan Sever, kaplan, Žužemberk, 2 K; Ivan Kutnar, nadučitelj, Žužemberk, 2 K; Matija Čerček, sodni sluga, Žužemberk, 2 K; dr. Jakob Doljan, c. kr. okrajni sodnik, Žužemberk, 2 K; Helena Jaklič, Hinje, 2 K; Ivan Vencals, c. kr. davčni upravitelj, Žužemberk, 1 K; Gustav Kernc, c. kr. davčni oficijal, Žužemberk, 1 K; Ivan Cirk, c. kr. davčni asistent, Žužemberk, 1 K; Ivan Lőske, c. kr. kancelist, Žužemberk, 1 K; Ivan Sotelšek, oficijant, Žužemberk, 1 K; Ludovik Koželj, učitelj, Žužemberk, 1 K; Ivanka Pezdri, učiteljica, Žužemberk, 1 K; Minka Jugovic, učiteljica, Žužemberk, 1 K; Josip pl. Poka, c. kr. poštar, 1 K; Janette pl. Föderansperk, zasebnica, Žužemberk, 1 K; Peter Simič, organist, Žužemberk, 1 K; Franc Pehani, gostilničar, Žužemberk 1 K; Gregor Koželj, trgovec, Žužemberk 1 K; Karl Zavodnik, posestnik, Žužemberk, 1 K; Franc Cerkyenik, fin. nadpaznik v pok., Žužemberk, 1 K 30 h; Josip Podboj, trgovec, Žužemberk, 1 K; Franc Valant, posestnik, Žužemberk, 1 K; Matevž Žnidaršič, posestnik, Žužemberk, 1 K; Karl Lavrič, gostilničar, Žužemberk, 1 K; Zofija Poš, posestnica, Žužemberk, 1 K; Marija Koder, Hrib, 60 h; F. Poš, Žužemberk, 50 h; Josipina Kogej, Žužemberk, 50 h; Helena Perpar, Žužemberk, 40 h; J. Cukale, posestnik, Žužemberk, 40 h; Jakob Skube, posestnik, Hinje, 40 h; Jakob Škrlič, posestnik, Žužemberk, 20 h; Alojzij Smrke, posestnik, Žužemberk, 20 h; Ivan Struna, zid. mojster, Žužemberk, 20 h; Karl Nachtigall, posestnik, Žužemberk, 20 h; Ivan Škerbe, posestnik, Žužemberk, 20 h; Anton Škerbe, posest. sin, Žužemberk, 20 h; Jože Košiček, posestnik, Žužemberk, 20 h; Ivan Štupica, posestnik, Žužemberk, 30 h; M. Potočnik 30 h; Franc Lavrič, posestnik, Žužemberk, 20 h; Terezija Gliha, posestnica, Žužemberk, 20 h; Mil. Šusteršič, šivilja, Žužemberk, 20 h; Jože Bobnar, Hrib, 20 h; Ignac Skufca, Hinje, 10 h; Franc Vidmar, Hinje, 10 h; Matevž Škufca, Hinje, 10 h; Neimenovani 60 h; Šporar Ivan, Hrib 9, 1 K. — Drugi so darovali: veleč. gosp. župnik Andr. Česenj, tri mernike pšenice; Neimenovan 5 K; dar od rokodelcev 3 K 60 h; gđc. N. Zaman 2 K; g. Fr. Brežanik, ravnatelj c. kr. višje gimnazije 10 K; slavna posojilnica v Žužemberku 50 K; dr. Karol Slanc za 2. polletje 100 K; vlač. g. p. Bernard Vovk 4 K.

Vsem dobrotnikom izrekam s tem najprisrčnejšo zahvalo, želeč, naj jim ljubi Bog povrne stotero, kar so storili za študujočo mladino. Zlasti pa zahvaljujem gospoda župana žužemberškega, ki se vsako leto potrdi, da se nabere za naše dijake znatna podpora. Da bi dobil posnenalec tudi drugod!

Dr. Jos. Marinko.

Zahvala.

Vodstvo bolnice se v svojem ter imenu ubogih bolnikov zahvaluje za dar 41 kron, katere so deželni uradniki v Ljubljani od vsote od prebitka za vence za pokojnem Laju pl. Šukljeju nabrali ter bolnici poklonili. Bog plati!

Bolnica usmiljenih bratov v Kandiji.

Zahvala.

Sočutje, katero se je javilo v tako mnogobrojnem spremstvu našega nepozabnega ljubljenca k večnemu počitku, nam je bilo v veliko tolažbo in je nas zelo ganilo.

Izrekamo vsem, ki so blagovolili izkazati poslednjo čast predragemu rajniku svojo najtoplejšo zahvalo.

Bog jim plati!

(47)

Rodbina pl. Šuklje.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom nagle smrti našega nepozabljivega očeta

Janeza Ambrožič,
gostilničarja Podgradom št. 3,

kateri je dne 22. t. m. na pljučnici po dvanajevni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zaspal, izrekamo tem potom preč. g. župniku, blagim našim sosedom za njih nesebičen trud, kakor tudi vsem drugim udeležencem pri pogrebu druzega nam očeta, najiskrenejšo zahvalo.

PODGRAD, dne 25. februarja 1909.

(49)

Žalujoče hčere.

Samogovori

se imenuje najnovejša, pravkar izšla knjiga
Otona Zupančiča.

Dobi se v vseh boljših knjigarnah broš. za
3 K, vezana za 4 K. (3-5-5)

Ceno posteljno perje.

1 kg sivega skubljenega perja K 2, polbelega K 2-80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivega puha K 6, belega K 10, prsnega puha K 12, — — Od 5 kg nadalje poštnine prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega, jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumena nanking-blaga, 1 pernica velikost 170×116 cm z 2 blazina, velikost 80×58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24, posamezne pernice K 12, 14, 16, blazne K 3, K 3-50, K 4. Proti povzetju razpošilja poštnine prosto pri naročilu od K 10 nadalje. (1-19-9)

Maks Berger v Dešenici štev. 226. Češki les.

Za neugajajoče denar nazaj. — Ceniki zastoj in poštnine prosto.

Vabilo k**rednemu občnemu zboru**

„društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Novo mesto“

v četrtek dne 18. sušca 1909 ob 10. uri dopoldne pri c. kr. okrajnem sodišču v Rudolfovem v dvorani št. 6 I. nadstropje.

DNEVNI RED:

1.) Nagovor predsednika.	3.) Poročilo blagajnika.
2.) Poročilo tajnika.	4.) Slučajnosti.

Rudolfovo, dne 17. svečana 1909.

(48)

Za odbor: t. č. predsednik: Dr. Elbert, m. p.

Podpirajte domača slovenska podjetja!**Franc Lapuh,**

dimnikarski mojster za Novo mesto in okolico se najvljudneje priporočuje zavsa v njegovo stroko spadajoča opravila. — Postrežba točna. Cene primerne. (27-0-4)

Svoji k svojim!**Domača umetnost za Dolenjsko!****FRAN VODNIK, podobar in pozlatar**

v Novem mestu št. 59, zraven Frančiškanske cerkve,

se prav toplo priporočuje prečastiti duhovšini in cerkvenim predstojništvom v cenjena naročila za izvrševanje vsakovrstnih umetniško izdelanih

lesenih oltarjev, lec, krstnih kamnov, soh svetnikov, kipov od lesa, kamena, gipsa, itd.

Tudi stara cerkvena dela se popravljajo in prenavljajo prav strokovno dobro in po zmernih cenah. (31-0-3)

Ivan Polovič, dimnikar v Kostanjevici prodaja

hišo z dvema sobama, kuhinjo, kletjo, hlevom, svinjakom, vrtom in njivo. — Hiša se nahaja na Brodu pri Novem mestu.

Cena se izve pri lastniku ali pa tudi v gostilni gosp. Murna na Drski. (40-3-3)

Gostilna, mlin in žaga

je za oddati s aprilom na račun ali pa v najem. Nadalje

Lepa prodajalna

z vso opravo tik župne cerkve
v St. Vidu pri Zatičini

je za oddati v najem. Lahko se dobi zraven tudi stanovanje. Natančneje za oboje se izve pri gosp.

Iv. Rončina, Gorenjvas pri Zatičini. Dolenjsko.